

VYJÁDŘENÍ

spolku Zachraňme krajinu Pooslaví z.s.

k Dokumentaci vlivů záměru „Větrné elektrárny Sazomín 3 x 4,1 – 4,3 MW“ na životní prostředí zpracované na základě § 8 a přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Spolek Zachraňme krajinu Pooslaví z.s., IČ 19338325, se sídlem č.p. 149, 594 45 Ostrov nad Oslavou (dále jen „spolek“), ve smyslu § 3 písm. i) bod 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), jako veřejnost dotčená záměrem předkládá toto vyjádření k Dokumentaci vlivů záměru „Větrné elektrárny Sazomín 3 x 4,1 – 4,3 MW“ na životní prostředí (dále jen „Dokumentace“), zpracované RNDr. Jiřím Procházkou, MBA a Ing. Petrem Götthansem v srpnu 2025 pro oznamovatele společnost S&M Develop s.r.o., se sídlem Brno, Makovského náměstí 3147/2, Žabovřesky, 616 00 Brno, IČ 275 34 511.

I. Úvodní vyjádření

Předesíláme, že Dokumentace zásadně posouvá Závěry zjišťovacího řízení Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 29. ledna 2025, je naddimenzovaná anebo naopak podstatná kritéria rozměňuje nebo přehlíží, a to s ohledem na Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina, v nichž se na straně 30 výslovně uvádí v bodě 146h písmeno a), že je třeba neumisťovat výškové stavby v prostorech, ze kterých se budou vizuálně uplatňovat území přírodního parku Bohdalovsko a CHKO Žďárské vrchy a ve vyvýšených prostorech Arnoleckých hor nebo v nichž budou v kontrastu se stávajícími dominantami kostelních věží, a dále pod písmenem b) zajistit ochranu širšího krajinného rámce významné památky poutního kostela na Zelené hoře.

Stejně tak Dokumentace nerespektuje Strategii ochrany krajinného rázu Kraje Vysočina (dále jen „SOKR“), na které staví Závěr zjišťovacího řízení ze dne 29. ledna 2025 a samotné Zásady územního rozvoje, a ve které se výslovně ukládá zamezit výstavbě větrných elektráren v prostorech, ze kterých se budou vizuálně uplatňovat v území přírodního parku Bohdalovsko a CHKO Žďárské vrchy a ve vyvýšených prostorech Arnoleckých hor nebo budou v kontrastu se stávajícími dominantami kostelních věží. Dále se v uvedeném materiálu na straně 7.34 výslovně ukládá zajistit ochranu širšího krajinného rámce významné památky poutního kostela na Zelené hoře. Je to minimálně kopec Vejdoch u obce Jámy a kostel sv. Bartoloměje v Radostíně, které jsou v ochranné zóně B z hlediska viditelnosti, a samozřejmě chráněná památka UNESCO Zelená hora, což Dokumentace úmyslně rozmazává, a proto připomínáme její soukromý charakter.

Oproti tomu veřejnoprávní význam Strategie ochrany krajinného rázu Kraje Vysočina se promítá nejen do Závěru zjišťovacího řízení Krajského úřadu Kraje Vysočina, ale již do vyjádření Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru životního prostředí a zemědělství ze dne 2. ledna 2025, které na Strategii ochrany krajinného rázu Kraje Vysočina staví a které dokonce obsahuje závěr, že záměr výstavby větrných elektráren v katastrálním území Sazomín nelze doporučit k realizaci.

II. Zásadní rozpor s veřejnoprávními dokumenty územního plánování

Dokumentace je v přímém rozporu nejen se Strategií ochrany krajinného rázu Kraje Vysočina, ale i se Zásadami územního rozvoje Kraje Vysočina. Tyto dokumenty mají veřejnoprávní charakter a jejich dodržování je závazné pro všechny subjekty působící na území kraje. Předložený záměr je navržen v lokalitě, která se nachází pouze 380 metrů od hranice CHKO Žďárské vrchy, konkrétně větrná elektrárna číslo 3, a několik set metrů od hranice Přírodního parku Bohdalovsko. Toto umístění je v příkrém rozporu s výše citovaným ustanovením bodu 146h Zásad územního rozvoje, které výslovně ukládá neumisťovat výškové stavby v prostorech vizuálně se uplatňujících vůči těmto chráněným územím.

Skutečnost, že Dokumentace tyto zásadní požadavky ignoruje a dokonce se snaží manipulativním způsobem prezentovat lokalitu jako fádni otevřený prostor, jak je patrné z fotografií na stranách 77 a 78 Dokumentace, zpochybňuje důvěryhodnost celého materiálu. Tato manipulace je snadno ověřitelná obhlídkou na místě samém, kde lze zjistit skutečnou míru rozsahu zásahu do krajiny. Dokumentace se rovněž zcela nedostatečně vypořádává se závazným stanoviskem Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 2. ledna 2025, číslo jednací KUJI 13982/2024 OZPZ 38/2022, v němž bylo výslovně konstatováno, že vzhledem k negativnímu dotčení více jevů chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny záměr výstavby větrných elektráren v katastrálním území Sazomín nelze doporučit k realizaci.

Dokumentace se s tímto zásadním negativním stanoviskem orgánu ochrany přírody vypořádává pouze formálně a bagatelizujícím způsobem, když na straně 17 tvrdí, že záměr se stejně jako většina obdobných záměrů dotýká více zájmů chráněných zákonem, a že právě pro tyto případy je součástí českého právního řádu institut posuzování vlivů na životní prostředí. Toto vypořádání je zcela nedostatečné a nerespektuje váhu negativního stanoviska příslušného orgánu ochrany přírody, který má primární odpovědnost za ochranu zájmů chráněných zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

III. Nedostatky v hodnocení vlivů na ptáky a netopýry

Dokumentace v rozporu se Závěrem zjišťovacího řízení zcela bezostyšně staví, pokud jde o hodnocení vlivu záměru na ptáky a netopýry, na celoročním pozorování, jak vyplývá ze studie Radima Kočvary a Zdeňka Poláška, která však byla vypracována pouze na základě celoročního pozorování, ačkoliv ze Závěru zjišťovacího řízení jasně plyne, že s ohledem na výskyt orla mořského je doporučená doba ornitologického průzkumu tři roky, jak je uvedeno na straně 8 Závěru zjišťovacího řízení.

Navíc členové Mysliveckého spolku Vatín, identifikační číslo 43382657, přes denní i noční přítomnost v lokalitě plánované pro umístění větrných elektráren přítomnost subjektů činících pozorování v poměru k výskytu ptáků a netopýrů nezaznamenali. V tomto kontextu je také nevěrohodné tvrzení, že byly dodrženy Metodiky ornitologického průzkumu pro záměry výstavby větrných elektráren České společnosti ornitologické z roku 2009 a Metodiky posuzování vlivu výstavby a provozu větrných elektráren na netopýry České společnosti pro ochranu netopýrů z roku 2012.

Dokumentace se nijak nevypořádává s nutností předložit jiné návrhy z hlediska počtu a umístění větrných elektráren, a to s ohledem na další chráněné jevy jako jsou hnízdiště, loviště a přelety

významných druhů ptáků. Rovněž zcela chybí pro zhodnocení záměru srovnání provozu větrných elektráren, tedy provedení monitoringu a biologického vyhodnocení ve třech lokalitách v Kraji Vysočina, kde jsou již větrné elektrárny umístěny, konkrétně v Horní Věžnici, v Pavlově u Stonařova a v Kameni u Habrů.

Nedostatek takového srovnání nelze obejít a musí se promítnout do rozhodování o přípustnosti předloženého záměru, jak ostatně předpokládá i Závěr zjišťovacího řízení. Považujeme za zcela zvrácené, aby srovnání provozu, tedy monitoring a biologické hodnocení, bylo odsunuto, jak navrhuje Dokumentace, až do doby po uvedení větrných elektráren v Sazomíně do provozu, tedy na dobu napáchaných nezvratných škod. Dokumentace na straně 15 k tomuto požadavku uvádí, že požadované srovnání provozu je možné pouze tehdy, pokud by byl na jmenovaných větrných elektrárnách prováděn systematický monitoring, a ten prováděn nebyl, a že z tohoto důvodu je jako jedno z významných navržených opatření u větrných elektráren Sazomín tento monitoring na lokalitě provádět. Toto vypořádání je zcela neakceptovatelné, neboť skutečnost, že na existujících větrných elektrárnách nebyl prováděn monitoring, není důvodem k neprovedení srovnání, ale naopak důkazem, že dopad větrných elektráren na životní prostředí v Kraji Vysočina není znám a že schválení dalších větrných elektráren je předčasné.

Stejně tak postrádáme, jak předpokládá Závěr zjišťovacího řízení, detailní migrační studii zaměřenou nejenom na ptáky a letouny zohledňující evropsky významnou lokalitu Vetelské rybníky, zvážíme-li, že jde o tradiční tahovou zastávku a to řady migrujících ptáků. Rovněž pokud jde o Závěrem zjišťovacího řízení uloženou povinnost hodnotit vliv vibrací a hluku na živočichy žijící v okolí záměru, zůstává Dokumentace povrchní, zejména vezmeme-li v úvahu všechny silně a kriticky ohrožené druhy tak, jak jsou uvedeny ve stanovisku, které se opírá o pozorování Mysliveckého spolku Vatín, identifikační číslo 43382657.

Konkrétně jde o obojživelníky blatnici skvrnitou, kuňku ohnivou, kuňku žlutobřichou, ropuchu zelenou, rosničku zelenou, skokana menšího, skokana štíhlého, skokana zeleného, skokana ostronosého a svižníka, a dále savce bobra evropského, netopýra černého, netopýra brvitého, netopýra velkého, vydra říční, jejichž výskyt činí výstavbu větrných elektráren rovněž nerealizovatelnou. Dále byli v lokalitě zaznamenáni ptáci čáp černý, čáp bílý, orel mořský, luňák červený, luňák hnědý, moták pochop, moták pílích, moták lužní, jestřáb lesní, orlovec říční, výr velký, čírka modrá, drozd cvrčala, holub doupňák, chřástal polní, křepelka polní, koroptev polní, ledňáček říční, potápka roháč, potápka rudokrká, sluka lesní, bekasina otavní, volavka bílá, volavka stříbřitá a další.

IV. Závažné nedostatky v hodnocení vlivu na krajinný ráz

Také hodnocení míry zásahu v zasažených krajinných prostorech, pohledových a vymezujících předělech a ovlivnění kulturních a přírodních dominant se na první pohled řídí pravidlem, že účel světí prostředky, a to i za cenu obcházení Strategie ochrany krajinného rázu Kraje Vysočina. Rovněž hodnocení vlivu záměru na širší krajinný rámec v kontextu jedinečného působení kostelních věží v širším okolí Bohdalova, Ostrova nad Oslavou, Obyčtova, Radostína nad Oslavou a dalších se řídí pravidlem, že účel světí prostředky. Což se opakuje i pokud jde o hodnocení vlivu stavby na krajinný ráz území CHKO Žďárské vrchy a Přírodního parku Bohdalovsko.

Manipulativní přístup dokládají například fotografie sugestivně podsouvající výstavbou větrných elektráren dotčený prostor jako fádňí otevřený prostor, a to na stranách 77 a 78 Dokumentace. Pouhým obhlédáním na místě samém lze zjistit míru manipulace a tedy

nevěrohodnosti zpochybňující tak celý materiál, respektive Dokumentaci. Dokumentace se opírá o analýzu viditelnosti větrných elektráren zpracovanou Mgr. Ing. Romanem Bukáčkem ze Studio B&M, tento model je však zpochybněn nezávislou kontrolou viditelnosti provedenou pomocí veřejně dostupné aplikace Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Bylo totiž zjištěno, že zatímco Dokumentace uvádí viditelnost větrných elektráren od poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře od výšky 110 metrů, kontrolní ověření prokázalo viditelnost již od výšky 90 metrů. Rozdíl dvacet metrů má zásadní vliv na hodnocení krajinného rázu a na všechny vizualizace. To znamená, že celková výška větrných elektráren o výšce 180 metrů bude převyšovat horizont lesů minimálně o 90 metrů, nikoli o 70 metrů, jak prezentuje Dokumentace. Dokumentace navíc záměrně nepředkládá vizualizace z míst číslo 3 a číslo 4, tedy pohledy od poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, kde by bylo jasné vidět, že větrné elektrárny zásadně narušují horizont a krajinný ráz. Analýza viditelnosti pouze uvádí, že všechny tři větrné elektrárny budou z tohoto místa viditelné, ale nezobrazuje je.

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře je od roku 1994 zapsán na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Větrné elektrárny budou z tohoto místa jednoznačně viditelné a budou narušovat výhled do krajiny, což může ohrozit nejen pointu krajinného rámce památky UNESCO, ale i samotné zařazení Zelené hory na Seznam UNESCO a narušit turistickou atraktivitu lokality. Dokumentace tento vliv bagatelizuje a neprovádí dostatečné hodnocení dopadu na hodnoty, pro které byla památka zapsána na Seznam UNESCO.

Dokumentace rovněž nedostatečně hodnotí vliv na další významné kulturní památky, konkrétně kostel Navštívení Panny Marie v Obyčtově ve vzdálenosti 2,7 kilometru, který projektoval architekt Jan Blažej Santini Aichel, kostel sv. Bartoloměje v Radostíně nad Oslavou ve vzdálenosti 4,1 kilometru, kostel sv. Martina v Jámách ve vzdálenosti 3,3 kilometru, kde se nachází minimálně kopec Vejdoch v ochranné zóně B z hlediska viditelnosti, a další kostely v okolí v Bohdalově, Ostrově nad Oslavou a Novém Veselí. Tyto kostely vytvářejí jedinečné působení vertikál kostelních věží v širším okolí, které bude větrným elektrárnami o výšce 180 metrů zásadně narušeno, neboť větrné elektrárny vytvoří novou, zcela nepřiměřenou dominantu, která převyší všechny kostelní věže sedmi až osminásobně.

Správa CHKO Žďárské vrchy ve svém vyjádření ze dne 19. prosince 2024 jasně uvedla, že plánovaná výstavba větrné elektrárny v těsné blízkosti CHKO, kde byly zjištěny výskyt chráněných druhů ptáků, vyžaduje důkladné posouzení vlivu na přírodu a biodiverzitu. Větrná elektrárna číslo 3 bude umístěna pouze 380 metrů od hranice CHKO, což je zcela neakceptovatelná vzdálenost pro výškové stavby tohoto typu. Přírodní park Bohdalovsko se nachází v jihozápadním směru od větrných elektráren, opět ve vzdálenosti několika set metrů. Dokumentace sice formálně hodnotí vlivy na tato území, ale nedělá jednoznačný závěr o nepřijatelnosti záměru v této lokalitě.

V. Nedostatky v ochraně zemědělského půdního fondu

Krajský úřad Kraje Vysočina ve svém vyjádření ze dne 19. prosince 2024 jasně uvedl, že záměr je dle platné územně plánovací dokumentace obce Sazomín umístěn v ploše KZ, to je plochy zemědělské, pro jednotlivé větrné elektrárny nejsou vymezeny zastavitelné plochy, a v přípustném způsobu využití plochy jsou pouze za c) liniové stavby technické infrastruktury. Z toho jednoznačně vyplývá nutnost vypracovat, vyhodnotit a odůvodnit varianty umístění dle § 7 odstavec 2 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, dále u ploch na vysoce chráněné půdě první a druhé třídy ochrany bude nezbytné prokázat veřejný zájem, který výrazně

převažuje nad zájmy ochrany zemědělského půdního fondu dle § 4 odstavec 3 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu.

Dokumentace tento požadavek bagatelizuje tvrzením na straně 18, že dopravní a energetický stavební úřad dospěl k závěru o souladu s územně plánovací dokumentací, a proto vypracovat, vyhodnotit a odůvodnit varianty umístění záměru není třeba. Toto je zjevně nesprávný právní názor, neboť existence předběžné informace stavebního úřadu nezbavuje oznamovatele povinnosti prokázat splnění podmínek § 4 odstavec 3 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, zejména vypracování variant a prokázání veřejného zájmu převažujícího nad ochranou zemědělského půdního fondu.

Na pozemku parcelní číslo 359/2 bude umístěna nová komunikace na půdě první třídy ochrany s bonitovanou půdně ekologickou jednotkou 72911. Dokumentace neprokázala veřejný zájem, který by výrazně převažoval nad ochranou této vysoce chráněné půdy. Poukazování na veřejný zájem na využívání obnovitelných zdrojů energie je příliš obecné a není dostatečným odůvodněním pro zásah do půdy první třídy ochrany. Veřejný zájem na ochraně zemědělského půdního fondu má nezastupitelný a jedinečný význam, neboť republiku nelze, tak řečeno, nafouknout a k možnosti jakéhokoli zmenšení zemědělského půdního fondu je třeba přistupovat přísně restriktivně, čemuž odpovídá i § 4 odstavec 3 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu.

Závěr zjišťovacího řízení požadoval detailněji vyhodnotit vliv záměru na kvalitu půdy nacházející se v okolí větrných elektráren, především z hlediska jejího zemědělského využití. Dokumentace tento požadavek řeší pouze formálně, aniž by provedla skutečně detailní vyhodnocení vlivu na erozi půdy v důsledku výstavby komunikací, změny vodního režimu v půdě, kontaminaci půdy při stavbě a provozu a dlouhodobé vlivy na úrodnost. Stejně znevažujícím přístupem je poznamenáno prověřování výskytu a hodnocení vlivu větrných elektráren na pcháčové louky, osikové louky, tužebníkové lavy a jasanovo-olšové louky. Totéž platí i pokud jde o ochranu zemědělského půdního fondu a hodnocení vlivu záměru na kvalitu půdy, ať už je to jakákoliv půda, a nejen z hlediska jejího zemědělského využití, a to s tím, že veřejný zájem na ochraně zemědělského půdního fondu má nezastupitelný a jedinečný význam.

VI. Další závažné nedostatky Dokumentace

Za skandální a bez ohledu na formální souhlasné stanovisko Ministerstva obrany považujeme záměr umístit větrné elektrárny na funkčním letišti, které je zapsané na Krajském úřadu jako letiště určené pro ochranu obyvatelstva a je fakticky využíváno Vojenským útvarem 2427 Náměšť nad Oslavou, které navíc kopíruje hranici stávajícího mírového leteckého koridoru mezi vojenskými letišti Náměšť nad Oslavou a Čáslav. Zvážíme-li, že žijeme nejenom v době možného vojenského konfliktu, ale také že vojsko usiluje v souvislosti s nutností posílit naši obranyschopnost o takové objekty jako jsou bývalé pošty a podobně, zatímco funkčního letiště se zříká a dává přednost komerčnímu využití, jde o zásadní problém z hlediska obranyschopnosti státu.

Také pokud jde o hodnocení hluku, světelného efektu, znečištění a efektů a celkového dopadu na zdraví obyvatel, je Dokumentace stěží akceptovatelná, zvážíme-li, že s ohledem na silnici první třídy, která prochází obcemi Vatín, Sazomín a Ostrov nad Oslavou, silnici z Ostrova nad Oslavou do Kotlas a Břeží a frekventovanou dvoukolejnou železniční trať vedoucí kolem obce Vatín, Sazomín a Ostrov nad Oslavou, je jedinou exkluzivní možností pro obyvatele těchto obcí směřovat svůj pobyt v přírodě právě směrem k prostoru, kde se plánuje umístění větrných

elektráren, které mají být navíc umístěny ve vzdálenosti necelého kilometru od dotčených obcí Sazomín, Ostrov nad Oslavou a Kotlasy a cca 300metrů od vodní nádrže zbudované na bohdalovském potoce využívané k rekreačnímu rybaření nejen Místními obyvateli.

Závěr zjišťovacího řízení požadoval zpracovat detailní studii vlivů stroboskopického efektu, světelného znečištění a světelných efektů s důrazem na vlivy na veřejné zdraví a opatření k jejich minimalizaci a doplnit mapování vlivu stínového dopadu na domy i obyvatele v průběhu celého roku. Dokumentace sice předkládá studii stroboskopického efektu, ale nejsou dostatečně zmapovány všechny dotčené objekty, není vyhodnocen kumulativní vliv světelného znečištění z větrných elektráren, překážkových světél a stroboskopického efektu a není vyhodnocen vliv na noční zvěř a ekosystémy.

Stejně tak je absurdní tvrdit minimalizaci zásahu na ceny nemovitostí, což je ověřitelné pouhým dotazem na kteroukoliv realitní kancelář v jejímž obvodu jsou již větrné elektrárny umístěny. Také tvrzení minimalizace zásahu do rekreačního potenciálu CHKO Žďárské vrchy a Přírodního parku Bohdalovsko je absurdní. Závěr zjišťovacího řízení požadoval zhodnotit vliv záměru na rekreační potenciál především území CHKO Žďárské vrchy, se zřetelem na návštěvnost významných historických a architektonických památek. Dokumentace tento vliv bagatelizuje a tvrdí, že negace zdejšího turistického ruchu vůbec nepřipadá v úvahu. Toto tvrzení je nepodložené, neboť reálně lze očekávat snížení atraktivity turistických cílů jako je Zelená hora, kostely v okolí a rozhledny, negativní vliv na agroturistiku v okolí, narušení pěších a cyklistických tras jako je Koruna Vysočiny a další a snížení návštěvnosti památek architekta Santiniho v oblasti navíc i snížení atraktivity sportovního rybaření kolem vodní nádrže zbudované na bohdalovské potoce a nacházející se cca 300m od VTE č. 3

Konečně zcela stranou pozornosti zůstala skutečnost, že k obnově lesních porostů v lokalitě Zemanův kopec došlo z prostředků Norských fondů a že by mělo být zajištěno i jejich stanovisko. Závěr zjišťovacího řízení požadoval vyhodnotit možný dopad výstavby větrných elektráren na obnovu lesních porostů postižených kůrovcem v lokalitě Zemanův kopec. Dokumentace opomíjí skutečnost, že mělo být zajištěno stanovisko správců Norských fondů k možnému narušení účelu, pro který byly prostředky poskytnuty. Dokumentace bagatelizuje vliv větrných elektráren na mladé lesní porosty, ačkoli rotory mohou měnit proudění vzduchu, což ovlivňuje odpařování vody, vlhkost půdy, mikroklima pro sazenice a rozšiřování semen.

Také otázka likvidace větrných elektráren zůstala na povrchu, neboť se omezuje pouze na otázku získání finančních prostředků, ale nikoliv jejich následné umístění po demontáži a vlastní likvidaci, přičemž je známo, že materiály použité na větrné elektrárny jsou tzv. nelikvidovatelné. Závěr zjišťovacího řízení požadoval detailněji se zabývat fází po ukončení provozu záměru a doplnit reálný a konkrétní způsob likvidace větrných elektráren, především rotorových listů ze skelných vláken. Dokumentace tento požadavek řeší pouze obecně v kapitole o odpadech, aniž by řešila konkrétní způsob likvidace tzv. nelikvidovatelných materiálů, konkrétně kompozitních materiálů z lopatek rotorů, které nelze recyklovat standardními postupy.

Také příznivé hodnocení větrných podmínek přehlíží tu podstatnou okolnost, že žijeme v době převratných klimatických změn. Závěr zjišťovacího řízení požadoval uvést rozbor větrných podmínek v dané lokalitě ve vztahu k vhodnosti umístění větrných elektráren a uvést nejen instalovaný výkon, ale především vyvedený výkon větrných elektráren provozovaných na území Kraje Vysočina. Dokumentace sice předkládá posouzení větrných podmínek, ale neuvádí srovnání s vyvedeným výkonem existujících větrných elektráren v Kraji Vysočina,

nezohledňuje vliv klimatických změn na větrné podmínky v budoucnosti a nepřihlíží k době převratných klimatických změn, ve které žijeme.

VII. Kumulativní a synergické vlivy

Dokumentace nedostatečně hodnotí kumulativní vlivy záměru, zejména kumulaci s dopravní infrastrukturou, konkrétně se silnicí první třídy číslo 37, dvoukolejnou železniční tratí a vedením vysokého napětí 220 kilovoltů. Tato kumulace není v Dokumentaci dostatečně vyhodnocena, přičemž pro obyvatele je jedinou možností únik do přírody právě směrem k místu plánovaných větrných elektráren. Dále není vyhodnocena kumulace světelných efektů, tedy stroboskopického efektu z větrných elektráren, překážkových světél na větrných elektrárnách, odlesků z lopatek a světelného znečištění z okolních zdrojů. Rovněž není dostatečně vyhodnocena kumulace hlukových vlivů z větrných elektráren, hluku z bramborárny Vatín, hluku z čistíren odpadních vod, hluku z dopravy a hluku ze zemědělských areálů. Ačkoli bylo provedeno nové měření, kumulativní vliv není dostatečně vyhodnocen.

Dokumentace nehodnotí synergické vlivy, tedy vzájemné zesílení negativních vlivů, například hluk plus vibrace plus stroboskopický efekt vytvářející zvýšený stres obyvatel, narušení krajinného rázu plus hluk plus světelné znečištění vytvářející pokles turistického ruchu, kolize ptáků s větrnými elektrárnami plus hluk plus vibrace vytvářející kumulativní tlak na populace ptáků. Celá Dokumentace trpí neurčitostí, vágností a účelovostí, když používá obecná tvrzení bez konkrétních dat, například vliv bude minimální, vliv bude zanedbatelný, bagatelizuje zásadní připomínky orgánů ochrany přírody a veřejnosti, obchází požadavky Závěru zjišťovacího řízení formálními odpověďmi, manipulativně prezentuje lokalitu jako nevhodnou pro ochranu, neřeší účelově některé požadované studie, například srovnání s existujícími větrnými elektrárnami a tříletý ornitologický průzkum, přehlíží veřejnoprávní význam Strategie ochrany krajinného rázu a snaží se ho degradovat na soukromý charakter Dokumentace a aplikuje pravidlo účel světi prostředky při hodnocení vlivů na krajinný ráz.

VIII. Procesní nedostatky a nepřezkoumatelnost

Dokumentace trpí zásadní nepřezkoumatelností, když v řadě případů odkazuje na odborné studie, aniž by jejich závěry kriticky zhodnotila, vypořádává připomínky formálním způsobem bez věcného zdůvodnění, používá obecná tvrzení bez konkrétních dat a analýz a bagatelizuje zásadní připomínky orgánů ochrany přírody. Jsou-li nevěrohodné a nepřezkoumatelné hodnocení jednotlivých vlivů, nejsou ani použitelná pro zkoumání jejich vlivu ve vzájemné souvislosti a z pohledu celkového výsledku.

Dokumentace byla zpracována na zakázku oznamovatele, společnosti S&M Develop s.r.o., což vytváří přirozený tlak na pozitivní vyhodnocení záměru. Ačkoli zpracovatelé mají příslušné autorizace, jejich nezávislost je zpochybněna skutečností, že jsou placeni oznamovatelem, mají zájem na realizaci záměru v souvislosti s dalšími zakázkami a formálně vypořádávají zásadní připomínky orgánů ochrany přírody.

Petici proti výstavbě větrných elektráren v katastrálním území Sazomín podepsalo cca 400 občanů z okolních obcí Sazomín, Kotlasy, Březí nad Oslavou, Ostrov nad Oslavou, Obyčtov, Žďár nad Sázavou, Vatín a dalších. Dokumentace tuto petici bagatelizuje tvrzením na straně 53, že petice není právně závazná ve smyslu rozhodovací moci. Toto je formalistický přístup, který ignoruje, že petice je jasným vyjádřením veřejného mínění a že orgán ji musí zohlednit

při rozhodování. V souvislosti s přípravou záměru Větrné elektrárny Sazomín byla zorganizována petice proti výstavbě větrných elektráren v katastrálním území obce Sazomín, kterou podepsalo 400 občanů okolních obcí. Petice byla předána starostce Sazomína, Ing. Lucii Peškové, dne 26. dubna 2023.

IX. Závěrečné shrnutí

Závěrem lze konstatovat, že přes rozsah předložené Dokumentace zůstal v důsledku nepřesvědčivosti, účelovosti a povrchnosti hodnocení jednotlivých vlivů nenaplněný požadavek zjistit skutečný dopad výstavby větrných elektráren. Jsou-li nevěrohodné a nepřezkoumatelné hodnocení jednotlivých vlivů, nejsou ani použitelná pro zkoumání jejich vlivu ve vzájemné souvislosti a z pohledu celkového výsledku.

Dokumentace vykazuje zásadní nedostatky v následujících oblastech, jak bylo podrobně rozvedeno v předchozích částech tohoto vyjádření: v hodnocení vlivů na ptáky a netopýry, kde nebyl dodržen požadavek tříletého ornitologického průzkumu a chybí srovnání s provozem existujících větrných elektráren v kraji; v hodnocení vlivu na krajinný ráz, kde je zpochybněn použitý datový model a chybí klíčové vizualizace; v ochraně zemědělského půdního fondu, kde absentují varianty umístění a není prokázán veřejný zájem převažující nad ochranou půdy první třídy ochrany; v dalších oblastech včetně umístění na funkčním letišti, hodnocení kumulativních vlivů hluku a světelných efektů, vlivu na turistický ruch a rekreační potenciál chráněných území, likvidace nelikvidovatelných materiálů a posouzení realistického energetického výkonu.

Ze všech shora uvedených důvodů spolek Zachraňme krajinu Pooslaví z.s. žádá, aby bylo postupováno podle § 9 zákona a byl vypracován posudek nezávislou autorizovanou osobou, který se vypořádá se všemi nedostatky Dokumentace zdůrazněnými v částech II až VIII tohoto vyjádření a přihlédne k již vydanému Stanovisku Krajského úřadu Kraje Vysočina, odboru životního prostředí a zemědělství ze dne 2. ledna 2025, nedoporučujícímu realizaci výstavby větrných elektráren v katastrálním území Sazomín, jakož i k petici občanů vyjadřující nesouhlas se záměrem, kterou podepsalo cca 400 občanů okolních obcí.

Na základě všech výše uvedených skutečností spolek Zachraňme krajinu Pooslaví z.s. navrhuje, aby příslušný úřad následně vydal negativní závazné stanovisko k záměru „Větrné elektrárny Sazomín 3 x 4,1 – 4,3 MW“ z důvodu zásadních negativních vlivů na životní prostředí, krajinný ráz, chráněná území, chráněné druhy živočichů a veřejné zdraví obyvatel okolních obcí.

Zachraňme krajinu Pooslaví z.s.